



Postbus 1528
3500 BM Utrecht
+ 31 (0)30 231 66 66
secretariaat@kerkenvrede.nl
www.kerkenvrede.nl
NL14 TRIO 0320 3644 02
NL74 INGB 0000 435382
KvK-nummer 40530086

Kerk en Vrede is aangesloten bij
International Fellowship of Reconciliation (IFOR)

Minister-president Drs. M. Rutte
Postbus 20001
2500 EA Den Haag

CC aan kabinet, staatssecretaris Eric van der Burg (Justitie en Veiligheid)

Betreft: erkenning van de rechten van dienstweigeraars/gewetensbezwaarden uit Oekraïne,
Rusland en Wit Rusland

Utrecht, 30 september 2022.

Geachte excellentie, geachte heer Rutte.

Kerk en Vrede is een pacifistische vredesorganisatie die over 2 jaar reeds 100 jaar bestaat. Een belangrijke pijler onder onze organisatie zijn en waren steeds de rechten van mensen die de militaire dienst weiger(d)en vanuit gewetensbezwaren. Kerk en Vrede bevond en bevindt zich daarmee in een internationaal netwerk. Dit heeft er toe geleid dat de rechten van gewetensbezwaarden inmiddels zijn opgenomen in mensenrechtenverdragen.

Inmiddels hebben wij tijdens de afschuwelijke oorlog die plaats vindt in Oekraïne contact met dienstweigeraars uit Oekraïne, maar ook uit Rusland en Belarus. We kennen hun positie daar en betreuren het dat hen niet die rechten worden verleend die via de internationale verdragen wel aan hen zijn toegekend. Daarom bestaat er voor hen alle reden om asiel te zoeken in een land dat voor hen bereikbaar is. Wij constateren dat er landen zijn die vluchtelingen uit Rusland weigeren, maar ook de aandacht voor dienstweigeraars uit Oekraïne is niet in beeld. Terwijl Oekraïne als kandidaat lidstaat van de EU toch eenvoudig is aan te spreken op het niet nakomen van mensenrechten verdragen zoals het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, artikel 9 Vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst.

Wij zijn blij dat Nederland te kennen heeft gegeven dat vluchtelingen uit Rusland asiel kunnen aanvragen in Nederland, maar vragen u om ook meer aandacht te hebben voor dienstweigeraars uit Oekraïne, aan hen rechten toe te kennen en in het bijzonder Oekraïne aan te spreken op het naleven van de verdragen. Ook al is dat in oorlogstijd moeilijk, juist in oorlogstijden doen de internationale verdragen ertoe.

Daarnaast vragen wij u en uw kabinet om ook andere landen in Europa aan te spreken op de ook voor hen geldende Europese verdragen rondom asiel voor dienstweigeraars. Mogelijk kunt u dit samen doen met andere landen in de EU die zich op een gelijke wijze opstellen als Nederland.

Wij wensen u wijsheid en lef toe bij het aan de orde stellen van bovenstaande.

Vrede en alle goeds,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Henk Baars', with a long horizontal flourish extending to the right.

Henk Baars
(voorzitter Kerk en Vrede)

Bijlage: verklaring IFOR 21 september 2022

Bijlage

Op 21 september, de Internationale Dag van de Vrede, heeft IFOR (International Fellowship of Reconciliation, waar Kerk en Vrede bij is aangesloten) het woord genomen in de plenaire vergadering van de 51e zitting van de VN-Mensenrechtenraad in Genève en een mondelinge verklaring afgelegd over het recht op gewetensbezwaren tegen militaire dienst.

Deze verklaring luidde als volgt:

Mevrouw de vicevoorzitter,

IFOR verwelkomt het verslag van het OHCHR over het recht op gewetensbezwaren tegen de militaire dienst, dat tijdens de vorige zitting aan deze Raad is voorgelegd. Dit is van nut voor de gehele internationale gemeenschap en alle betrokken personen in de hele wereld.

Het verslag belichtte een aantal positieve vorderingen, zoals de invoering van wettelijke bepalingen voor alternatieve dienst in de Republiek Korea [en de daaruit voortvloeiende vermindering van het aantal gedetineerde plaatselijke weigeraars]². Ook werd melding gemaakt van de cruciale standpunten van de Mensenrechtencommissie van de VN over de zaak Petromelidis v. Griekenland, die uitstekende jurisprudentie over dit recht heeft opgeleverd³.

Er zijn nog steeds zorgwekkende kwesties, zoals de bestraffende vervangende dienst die nog steeds veel gewetensbezwaarden in verscheidene landen treft.

Helaas zijn er nog steeds staten die dit mensenrecht niet erkennen. Te veel dienstweigeraars blijven gevangen gezet of worden gedwongen hun land te ontvluchten op zoek naar bescherming.

Zoals de vorige SR in zijn verslag van de 50e zitting heeft benadrukt, zijn wij diep verontrust over de schending van dit recht in situaties van gewapende conflicten en verzoeken wij de nieuwe speciale rapporteur vriendelijk om die schending te blijven volgen.

In sommige landen zijn er speciale bepalingen betreffende dit recht ten tijde van gewapende conflicten [die afwijken van de reguliere bepalingen en] niet in overeenstemming zijn met internationale normen; andere landen ontzeggen dit recht in geval van mobilisatie.

De vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst is een niet-afwijkbaar recht en blijft gelden ongeacht een situatie van gewapend conflict.

Het werk van deze Raad is essentieel om ervoor te zorgen dat het mensenrecht van gewetensbezwaren tegen de militaire dienst ten volle kan worden genoten.

militaire dienst, dat inherent is aan het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst.

IFOR roept de lidstaten op zich krachtig in te zetten voor het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst en mee te werken aan de volledige uitvoering van het recht op gewetensbezwaren tegen militaire dienst in alle landen, [in overeenstemming met de internationale normen].

Dank u.

1 <https://undocs.org/en/A/HRC/50/43>

IFOR contribution to OHCHR report is available at <https://www.ohchr.org/sites/default/files/2022-05/IFOR-HRC50.pdf>

2 <https://thediplomat.com/2020/07/south-koreas-conscientious-objectors-are-getting-an-alternative-to-military-service/>

3 Human Rights Committee, Views adopted by the Committee under the Optional Protocol, concerning

communication No. 3065/2017, Advance unedited version, CCPR/C/132/D/3065/2017, 6 December 2021,
para. 10